

KIDALICA LAŽNIH VIJESTI

// LAŽNE VIJESTI JEDAN NA JEDAN //

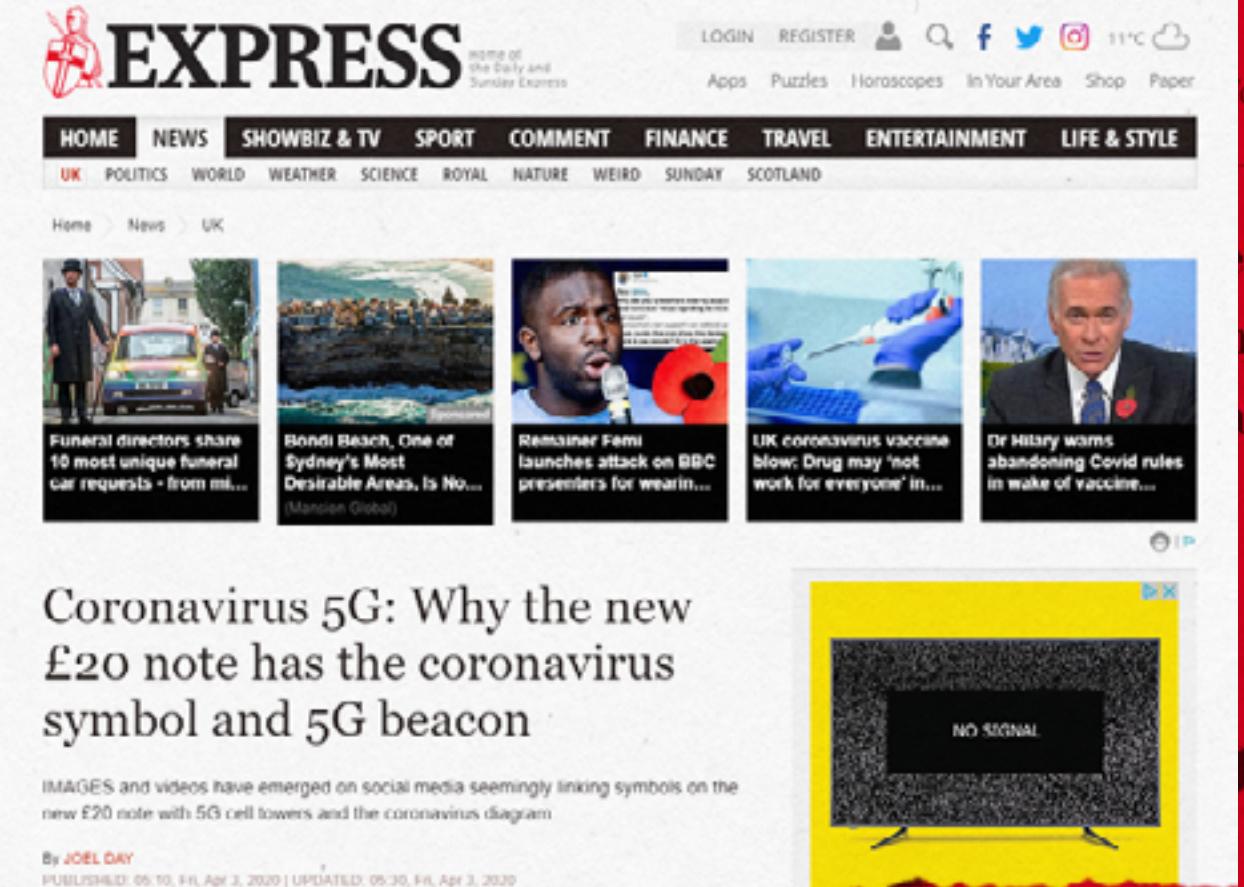
02

LAŽNE VIJESTI U SVIJETU

BREAKING | 23,535 views | Aug 24, 2020, 05:47pm EDT

Some Americans Are Tragically Still Drinking Bleach As A Coronavirus 'Cure'

Nicholas Reimann Forbes Staff

B BREITBART

TRENDING: 2020 RESULTS FIGHT DEMOCRAT CITY UNREST MASTERS OF THE UNIVERSE CHINA VIRUS HOLLYWOOD HATE EU LOCKDOWN

TWITTER REMOVES TWEET FROM TOP TRUMP CORONAVIRUS ADVISER SAYING MASKS DON'T WORK

SOCIAL BREITBART'S

MOST POPULAR

IMAGES and videos have emerged on social media seemingly linking symbols on the new £20 note with 5G cell towers and the coronavirus diagram

By JOEL DAY
PUBLISHED: 05:10, Fri, Apr 3, 2020 | UPDATED: 09:30, Fri, Apr 3, 2020

CHAPTER 5: TWEET

A screenshot of a Breitbart news article. The headline is "TWITTER REMOVES TWEET FROM TOP TRUMP CORONAVIRUS ADVISER SAYING MASKS DON'T WORK". Below the headline is a large image of several boxes of N95 respirator masks. The article includes social sharing buttons for Facebook, Email, Share, and Tweet. To the right of the main content, there is a sidebar with other news stories and a section titled "CHAPTER 5: TWEET".

03

LAŽNE VIJESTI KOD NAS

Teoretičar zavjera Krešimir Mišak u viralnom video netočnim tvrdnjama “dokazuje” da je koronavirus prevara

The screenshot shows a news article from Jutarnji.hr. The headline reads: 'Na anti-korona prosvjed u Zagrebu stigli Hasanbegović i Krišto, Cetinski dobio ovacije'. Below the headline is a photograph of a large crowd at a protest, many holding signs that read 'STOP ZAHVATUĆI Ljudi' and 'STOP VAKCINI'. The article is dated 05. rujan 2020. 15:10.

The screenshot shows a news article from INDEX.hr. The headline reads: 'Cetinski bulaznio o cijepljenju: Ne dam, neka me stave na Goli otok'. Below the headline is a photograph of a man with glasses and a beard, identified as Tony Cetinski, speaking to the camera. The article is dated 05.07.2020.

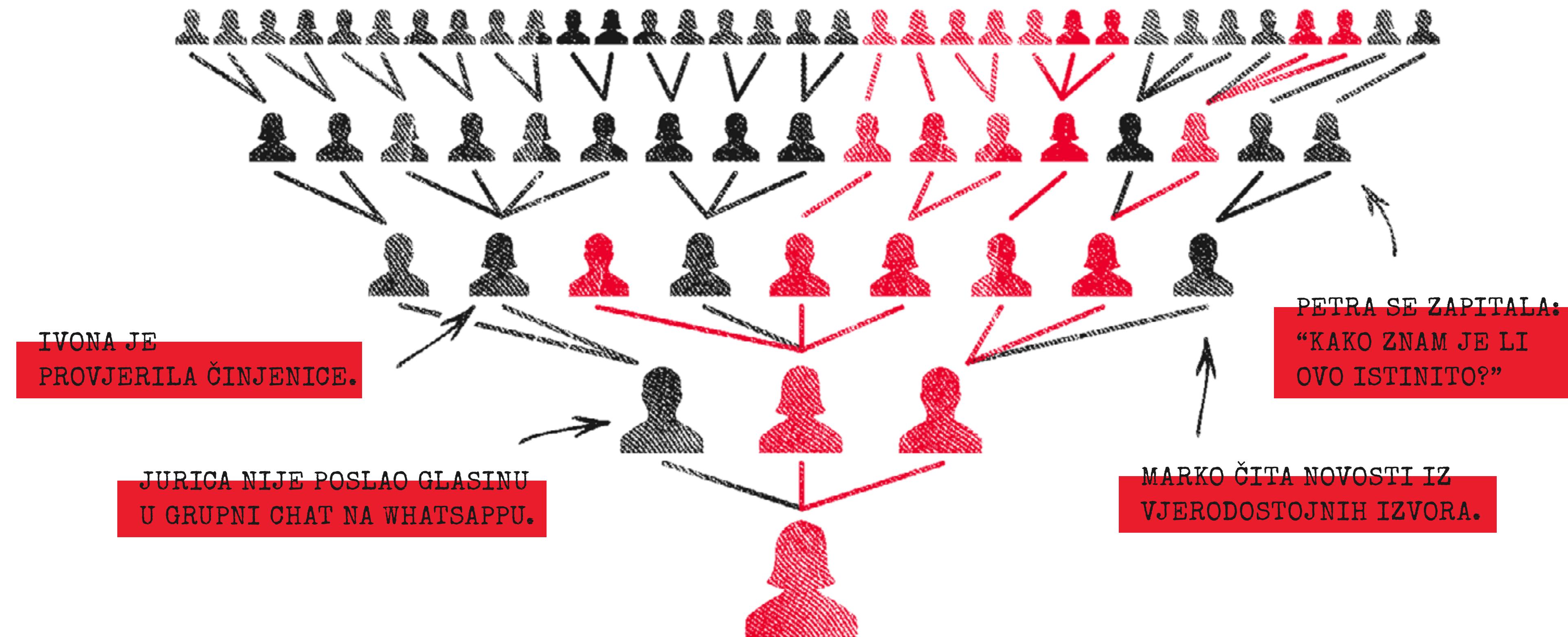
Izvor: YouTube/Faktograf

HRT-ov promotor pseudoznanosti, Krešimir Mišak, dao je svoje viđenje na korona krizu u video zapisu koji je tisućama puta podijeljen na Facebooku. Voditelj emisije "Na rubu znanosti", koju javna televizija emitira u sklopu znanstveno-ohrazovnog programa, u viralnom video zapisu reciklira ili postavlja brojne neznanstvene teze i teorije zavjera – od 5G-a do chemtrailsa.

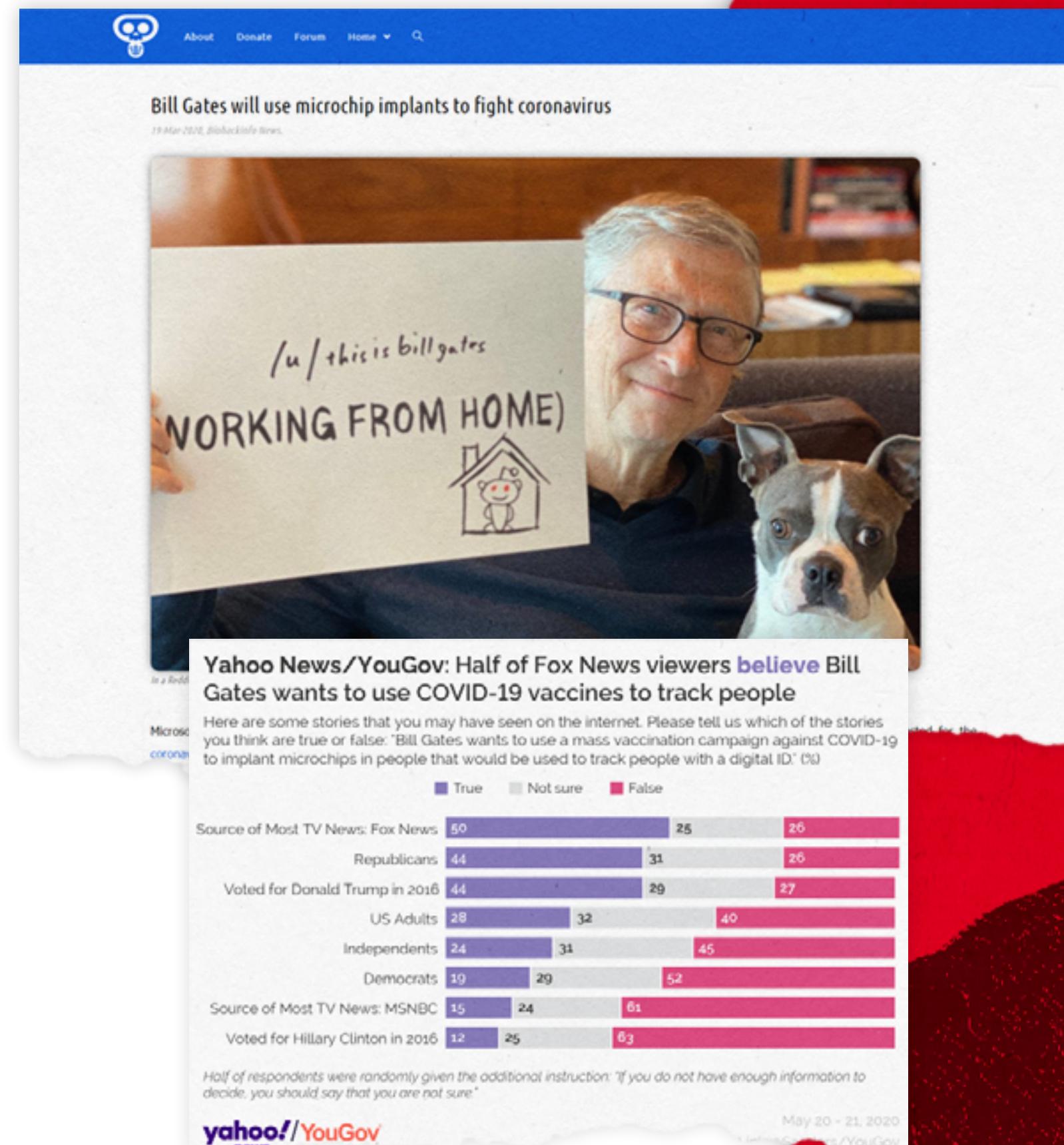
U prvim minutama dotiče se nezaobilaznog Bill Gatesa, osnivača Microsofta koji figurira kao glavni negativac brojnih teorija zavjere kojima se antivakserski pokret koristi u agitaciji protiv cijepljenja. Gatesova humanitarna zaklada, naime, obilno financira projekte procjepljivanja.

// KIDALICA LAŽNIH VIJESTI //

SPRIJEČIMO INFODEMIJU

LAŽNE VIJESTI I TEORIJE ZAVJERE IDU RUKU POD RUKU

FAKE NEWS

ZAŠTO NASTAJU LAŽNE VIJESTI I KOME KORISTE?

#fakenews: namjerno stvaranje i dijeljenje lažnih i/ili manipuliranih informacija s namjerom da one zavedu i upute javnost na krivi trag i ciljem da se nanese šteta iz političkih ili osobnih razloga te radi ostvarivanja materijalne koristi

**SLUŽE PROMICANJU VLASTITOG ILI GRUPNOG INTERESA NA ŠTETU DRUGIH OSOBA
ILI MANJINSKIH GRUPA (ETNIČKIH, VJERSKIH, RASNIH, RODNIH), NAJČEĆE SU
ZLONAMJERNE I PROIZVEDENE S PRECIZNO RAZRAĐENIM PLANOM I PROGRAMOM.**

CNN politics 2020 Election Facts First Election 101

THE POINT WITH CHRIS CILLIZZA

Donald Trump just claimed he invented 'fake news'

Analysis by Chris Cillizza, CNN Editor-at-large
Updated 1815 GMT (0215 HKT) October 26, 2017

Source: CNN

Tapper: Trump dislikes a story, calls it 'fake' 02:46

(CNN) — Donald Trump has a grandiose view of himself and his centrality to, well, everything.

JESTE LI KLIKNULI?

08

SATIRA SE RUGA SLABOSTIMA MOĆNIH

POLITIKA

Milanović ponovno napada: Imam dokaze da je Plenković u 7. razredu ostao kod kuće zbog 'gripe', a igrao je košarku s prijateljima

NEWSBAR VIJESTI POLITIKA ZANIMLJIVOSTI AUTOMOBILI CLICKBAIT FOLLOW US Q

The screenshot shows a news article from the 'POLITIKA' section. The main headline reads: 'Milanović ponovno napada: Imam dokaze da je Plenković u 7. razredu ostao kod kuće zbog 'gripe', a igrao je košarku s prijateljima'. Below the headline is a photo of two men in suits. To the right of the main article are three smaller news snippets: 'Stožer najavio pomicanje zabrane prodaje alkoholnih pića na 23:45 ako se ne smanji broj novozaraženih', 'Zoran Milanović: Neki su 91' bili na prvoj crti, ali ja za to nisam imao novca', and 'ZNANSTVENICI ZBUNJENI: Umjesto imuniteta krda, u Hrvatskoj se pojavio mentalitet stada'. At the bottom left is a 'NAJNOVIJE' section with a photo of people near a van.

Predsjednik tvrdi kako je Plenković bio štićenik u svim režimima pa se prisjetio kako je jednom prilikom izbjegao otici u školu pod izlikom gripe, kako bi mogao igrati košarku s prijateljima koji su bili suprotna smjena.

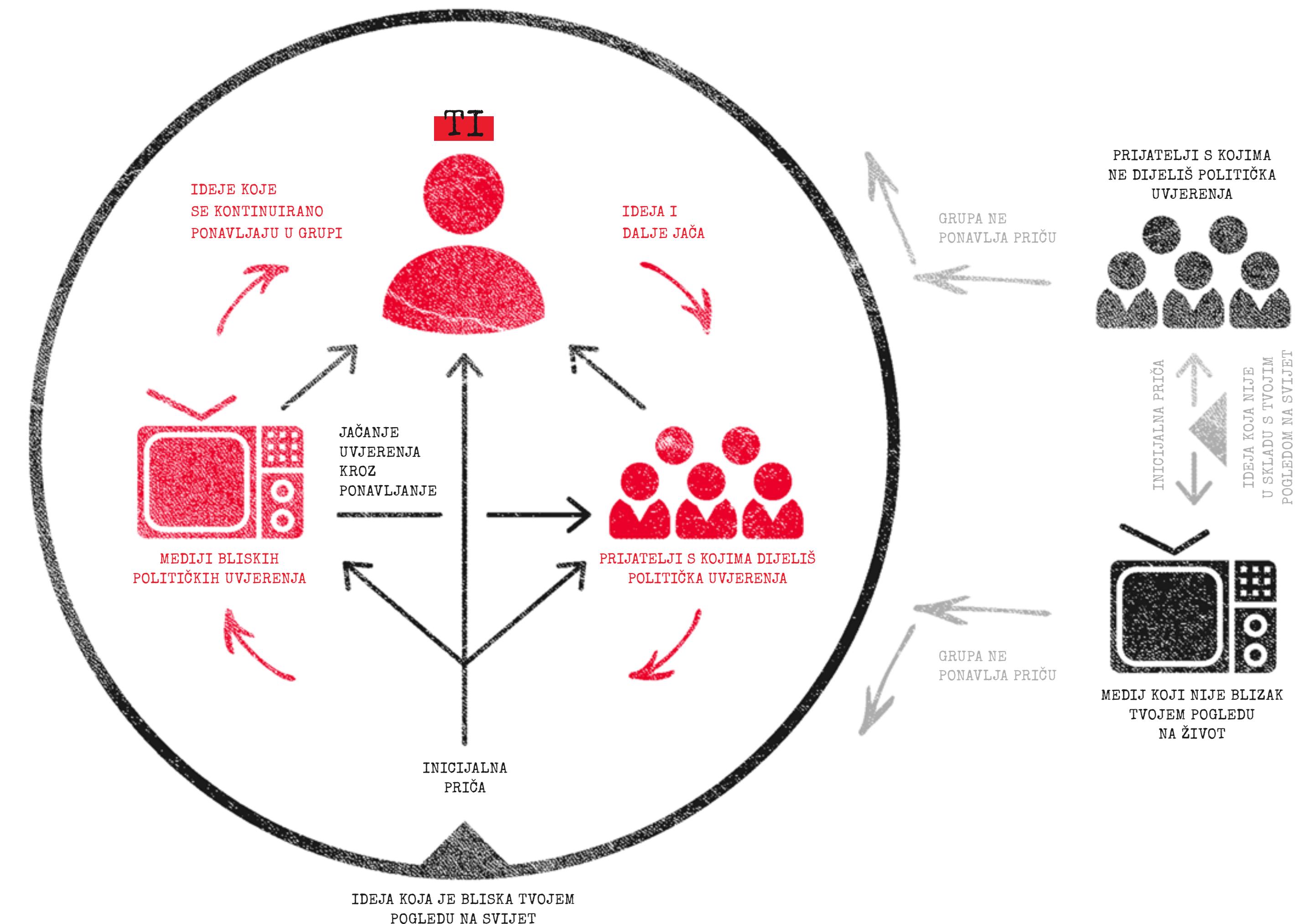
// KIDALICA LAŽNIH VIJESTI //

FILTER BALON

EFEKT EHO KOMORE

Ideje u echo komori odzvanjaju tako da ljudi u komori počnu misliti da je to prevladavajući pogled na život, iako su možda oni na društvenoj margini, a ideje koje ne pristaju njihovim pogledima na život ni ne razmatraju kao moguće stvarne činjenice

7 VRSTA LAŽNIH VIJESTI

SATIRA ILI PARODIJA

nema namjeru nauditi,
ali može zavarati

LAŽNA VEZA

naslov ili vizuali ne
podržavaju sadržaj

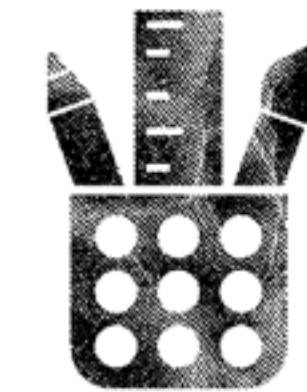
LAŽAN SADRŽAJ

istinit sadržaj dijeli se s lažnim
kontekstualnim informacijama

IZMIŠLJEN SADRŽAJ

sadržaj je 100% lažan, stvoren
da zavara i nanese štetu

MANIPULATIVNI SADRŽAJ

informacija (slika i/ili tekst)
je "obrađena" kako bi dovela u
zabluđu

PREVARANTSKI SADRŽAJ

relevantni izvori su
zamijenjeni izmišljenim,
lažnim izvorima

OBMANJUJUĆE INFORMACIJE

informacije se koriste u svrhu
obmane, na štetu pojednica ili
nekog problema

ŠPINAT I MRKVE ZA NAIVCE

FreshMAG

Food ▾ Tips & Tricks Wine & indulgence ▾ Innovation & Technology Liebherr Appliances India Newsletter ▾

Spinach and the iron myth

Shrinivas Jyoti

// KIDALICA LAŽNIH VIJESTI //

LAŽNE VIJESTI
IZ NAŠIH KRAJEVA:

MIGRANTSKA PRIJETNJA

LAŽNE VIJESTI
IZ NAŠIH KRAJEVA:

MAMIĆEVA TVORNICA SMS LAŽI

LIBERO PORTAL

13.11.2020. Danas Max. 16°C Min. 12°C 14.11.2020. Srij. Max. 17°C Min. 10°C 15.11.2020. Ned. Max. 15°C Min. 11°C | Dječja lječnica Lječnica Grž | CHI 6.9%

ZDRAVKO MAMIĆ IZNIO OZBILJNE OPTUŽBE PROTIV CVITANA I LAPTOŠ
Tvrdi da ima prepiske sa sucem, suradnicima...

Autor: Libero Portal Foto: Petar Glebov/PIXSELL podjeli: G+ f in o t e

"Institucija Državnog odvjetništva reketari i ucjenjuje ljudе da bi osudili nevinog čovjeka", rekao je Mamić na izvanrednoj konferenciji za novinare u zagrebačkom

J VIJESTI SPORT NOVOSTI KULTURA SCENE VIDEO preplate

STEŽE SE USKOK-OV OBRUČ

NOVI ZAPLET AFERE LAŽNI SMS-ovi Obranu informatičara kojeg sumnjiće da je za Mamića lažirao poruke preuzeo odvjetnički tim - Zdravka Mamića!

Birketevo lemnu Blatu Čurku, osuđenjem da je Vargi dojavio da je pod mjerama praćenja, sudac istrage odredio je 30 dana izmat...

Kuton sloboda Parković Dijaglović 20. prosinca 2018.

24 NEWS SHOW SPORT LIFE&STYLE SCI/TECH VIRAL

Nogomet Rukomet Košarka Fight club Tenis Skijanje Vaterpolo Atletika Formula 1

DVA DANA PRIJE PRESUDE

Maminjo je udario na Cvitana, tvrdi da ima njegovu prepisku

Piše 24sata, ponedjeljak, 4.6.2018 u 21:28

Foto: Petar Glebov/PIXSELL

Čini se da je glavna meta Mamićeva izvanrednog obraćanja javnosti dva dana prije presude u Osijeku bivši državni odvjetnik Dinko Cvitan. Maže dokumentima za koje tvrdi da su njegova prepiska

DNEVNIK VIJESTI SPORT SHOWBIZ LIFESTYLE PUTOVANJA TECH KORONAVIRUS

Hrvatska PROCURILI DETALJI

Lažnu SMS prepisku za Zdravka Mamića izradio je bivši policijski informatičar u PU osječko-baranjskoj?

Piše D.B., 23. rujna 2018. 0:09:19 | KOMENTARI

ŠEST NAČINA DA PREPOZNATE LAŽNE VIJESTI

RAZMISLI O IZVORU

dobro prouči stranicu, istraži njezinu svrhu i podatke o kontaktu.

PROVJERI AUTORA

nabrinju provjeri autora. Može li mu se vjerovati i je li to stvarna osoba?

PROVJERI DATUM OBJAVE

ako je nešto nedavno objavljeno, ne znači da je nova vijest.

DODATNI IZVORI

klikni na ponuđene linkove i dodatne izvore. Provjeri sadrže li informacije koje zaista podupiru vijest.

JE LI TO ZAFRKANCIJA

ako je previše neobično i čudno, možda je šala. Istraži stranicu i autora da bi bio siguran.

PITAJ STRUČNJAKE

pitaj knjižničara ili provjeri informacije na fact-checking stranicama.

